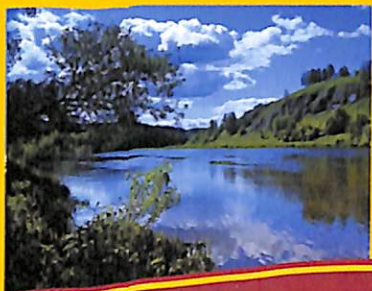
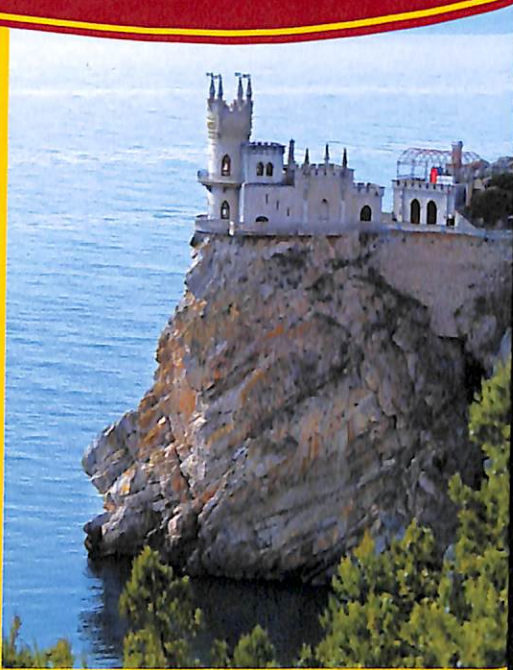

34(474)
J-25 **А. С. Івченко**

УКРАЇНА UKRAINE

94(477)
1-25

А. С. Івченко

Україна Ukraine

Третє видання

A1 23688

ХАРКІВ 2016 КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

БІБЛІОТЕКА ХУПС

№ 131932

НАВЧАЛЬНИЙ ФОНД

Зміст

Content

Вступ.....	7
Preface	
Київ	13
Kyiv	
Вінницька область	23
Vinnytsia oblast	
Волинська область	31
Volyn Oblast	
Дніпропетровська область.....	39
Dnipropetrovsk Oblast	
Донецька область	47
Donetsk Oblast	
Житомирська область.....	55
Zhytomyr Oblast	
Закарпатська область	63
Zakarpattia Oblast	
Запорізька область.....	71
Zaporizhzhia Oblast	
Івано-Франківська область.....	79
Ivano-Frankivsk Oblast	
Київська область.....	87
Kyiv Oblast	

Кіровоградська область	95
Kirovohrad Oblast	
Луганська область	103
Luhansk Oblast	
Львівська область	111
Lviv Oblast	
Миколаївська область	119
Mykolayiv Oblast	
Одеська область	127
Odesa Oblast	
Полтавська область	135
Poltava Oblast	
Рівненська область	143
Rivne Oblast	
Сумська область	151
Sumy Oblast	
Тернопільська область	159
Ternopil Oblast	
Харківська область	167
Kharkiv Oblast	
Херсонська область	177
Kherson Oblast	
Хмельницька область	185
Khmelnysky Oblast	
Черкаська область	193
Cherkasy Oblast	
Чернівецька область	201
Chernivtsi Oblast	
Чернігівська область	209
Chernihiv Oblast	
Автономна Республіка Крим	217
Autonomous Republic of Crimea	

Вступ

Preface

Незалежна суверенна держава Україна утворилася 24 серпня 1991 року в межах Української РСР, що входила до СРСР, який припинив своє існування. Україна — друга за площею (603 700 км²) країна Європи. На заході межує з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, на південному заході — з Румунією і Молдовою, на півночі — з Білоруссю, а на північному сході та сході — з Російською Федерацією.

Українські простори — це неосяжна далина Східноєвропейської рівнини з мереживом річкових долин, яку на заході й півдні м'яко окреслюють ланцюги невисоких привабливих Українських Карпат і Кримських гір, що складають лише 5 % площі країни.

Вельми комфортний для існування клімат України визначається як помірно континентальний. Він поступово змінюється із заходу на схід і тільки на вузькій смузі південного берегу Криму має ознаки субтропічного.

В Україні чотири тисячі річок завдовжки понад 10 км, а півтора-ста з них сягають за 100 км. Переважна більшість несуть свої води на південь, до Чорного та Азовського морів, і лише десята частина — у Балтійське море. Найбільша головна водна артерія країни — ріка Дніпро — поділяє її терени на Правобережну і Лівобережну Україну.

Складовою родючих українських ланів є чорноземи, сірі лісові, дерено-підзолисті, каштанові та лучно-болотні ґрунти. Змінена природна рослинність вкриває третину теренів України, а ліси займають сьому частину її площі. Багаті надра до часу притримують ледь не всі відомі у світі хімічні елементи та різноманітні корисні копалини.

За кількістю населення (46 373 тис. людей, 2008 р.) Україна посідає шосте місце в Європі, поступаючись лише країнам, які делеговані континентом до вісімки найвпливовіших держав світу. За останнім переписом населення (2001) державну українську мову

Україна, як незалежну суверенну державу, була проголошена 24th серпня 1991 року, в межах колишньої Української РСР, яка припинила своє існування внаслідок розпаду Радянського Союзу. Україна має спільні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, на південному заході — з Румунією та Молдовою, на півночі — з Білоруссю, а на північному сході та сході — з Російською Федерацією.

Більшість території України лежить на Східноєвропейській рівнині в мереживі річкових долин, яку на заході та півдні м'яко окреслюють ланцюги невисоких Українських Карпат та Кримського гірського хребта, які становлять лише 5 % території країни.

Серед європейських країн Україна виділяється багатогірністю, більшість з яких впадає в Чорне та Азовське моря. Головною водною артерією країни є ріка Дніпро, яка розділяє її на Правобережну та Лівобережну Україну.

Відмінною рисою українських ґрунтів є чорнозем, сірі лісові, дерено-підзолисті, каштанові та лучно-болотні ґрунти. Змінена природна рослинність вкриває третину території України, а ліси займають сьому частину її площі. Багаті надра до часу притримують ледь не всі відомі у світі хімічні елементи та різноманітні корисні копалини.

За кількістю населення (46 373 тис. людей, 2008 р.) Україна посідає шосте місце в Європі, поступаючись лише країнам, які делеговані континентом до вісімки найвпливовіших держав світу. За останнім переписом населення (2001) державну українську мову

Київ. Інтер'єр Софійського собору: головний купол із мозаїкою «Христос Пантократор» і бівтарфне склепіння з мозаїкою «Оранта»

Kyiv. St. Sophia Cathedral Interior: Main Dome with Christ Pantocrator Mosaics and Altar Vaults with 'Oranta' (the Virgin Orans) Mosaics

Харків. Панорама площі Свободи
Kharkiv. Maidan Svobody. Panoramic View

A breakthrough in the development of the region should be attributed to the early Greek colonies in the Prychornomorya and Crimea in the 5th—7th c.c. BC. The early 1st millennium AD. saw the arrival of the Slavs, who by the 7th c. AD had formed such tribal units as the Polianians, Derevlianians, Syveryns, Volynians, and others. Towards the end of the 9th c. AD these principalities were united under Kyivan Rus, a mighty European power of the time, which stretched from the Baltic to the Black seas. Its capital, Kyiv,

дві третини громадян визнали за рідну, хоча значна частина жителів у повсякденні спілкується російською.

Перші людські поселення на теренах України з'явилися в ранньому палеоліті (500—300 тис. років тому) на Закарпатті, Наддністрянщині та в Криму, а численні пізньопалеолітичні (35—10 тис. років тому) стоянки відомі майже всюди.

У неоліті в Середньому Придніпров'ї зародилася трипільська культура (5—3 тис. років до н. е.). Завдяки землеробській і скотарській спрямованості діяльності трипільців деякі вчені вважають їх за прабатьків українського народу.

Револьюційним проривом у розвитку українських земель, притаманним відсталім регіонам, стала колонізація. Заснування в VII—V ст. до н. е. у Північному Причорномор'ї та Криму давньогрецьких міст-держав значно розширило межі античного світу. Греки принесли культуру державного устрою, містобудування і співжиття, не перевершену за тисячу наступних років.

Всередині I тисячоріччя на землях нинішньої України з'являються слов'яни, які в VII ст. утворили князівства полян, древлян, сіверян, волинян, тиверців тощо. Наприкінці IX ст. племена об'єднала могутня держава Європи — Київська Русь, що простяглася між Балтійським і Чорним морями. Її столиця Київ — «мати міст руських» — став (988) місцем запровадження нової державної релігії — православного християнства.

Згодом Київська Русь розкололася на удільні князівства і була знищена руйнівною навалою Золотої Орди (1239—1241). Найпотужніше Галицько-Волинське князівство проіснувало до середини XIV ст.,

Львів. Скульптури роботи Йозанна Пінзеля на соборі Св. Юра
Lviv. Sculptures by Jan Jerzy Pinzel on St. Yura (St. George) Cathedral

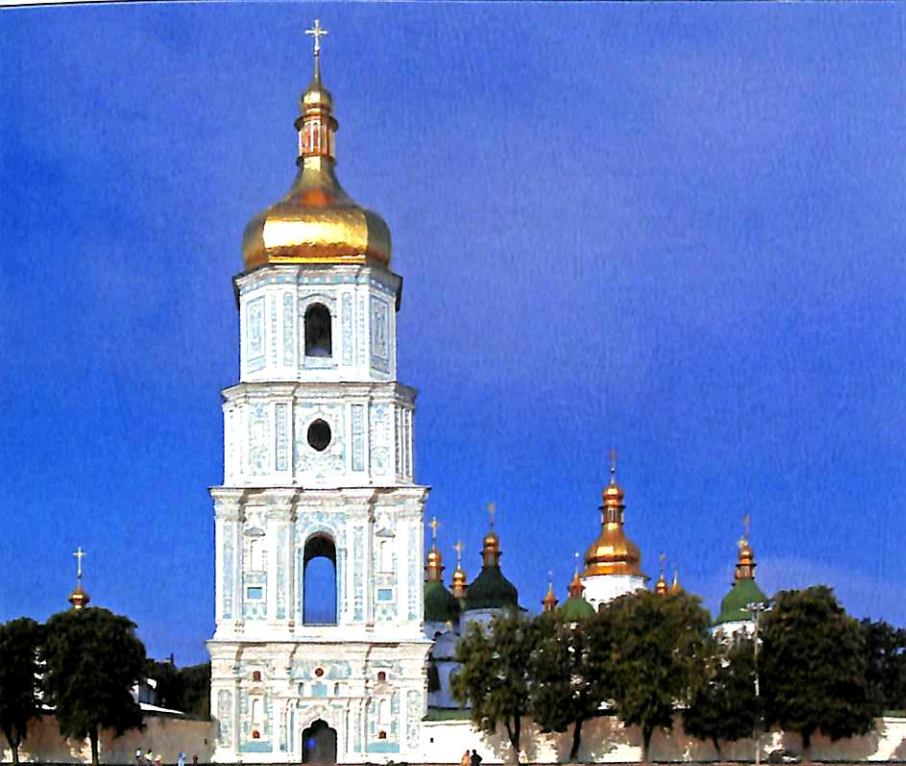
коли Правобережжя і частину Лівобережжя між собою поділили Польща і Велике князівство Литовське. Після Люблінської унії (1569) вони об'єдналися у Річ Посполиту, що століттями контролювала правобережні українські землі. З середини XVI ст. корінному населенню майбутньої України випало опинитися між трьома наймогутнішими силами. У релігійному плані вони уособлювали непримиренні гілки християнства (католицизм на заході та православ'я на сході) та мусульманство (на півдні). За державним устроєм католицизм персоніфікувала Річ Посполита (її після зникнення замінила імперія Габсбургів, а пізніше — Польща), православ'я — Московська держава (згодом Російська імперія, Радянський Союз, а нині — Російська Федерація), а мусульманство — Османська імперія (у сьогоденні — Туреччина).

often referred to as the 'the Mother of all Russian towns', became the first Eastern-European city to adopt Orthodox Christianity as the state religion in 988.

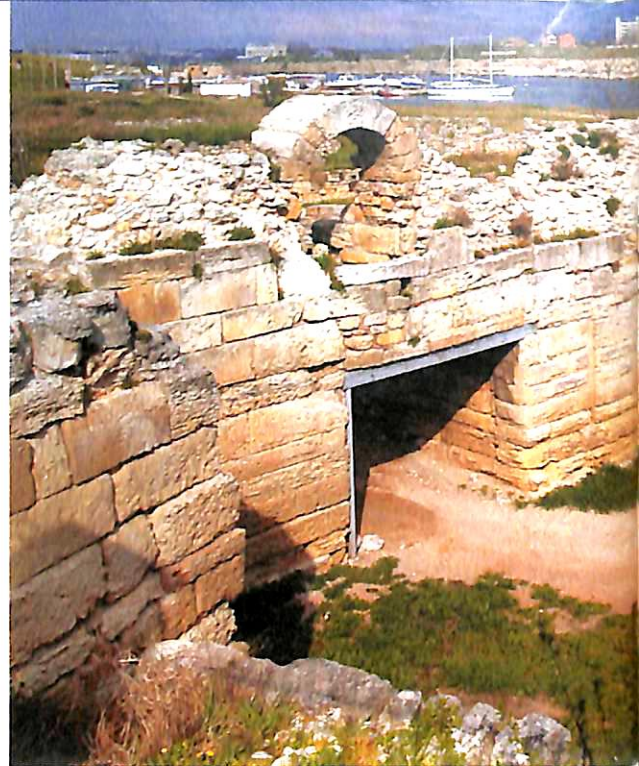
Eventually, Kyivan Rus split up into several principalities, which were later absorbed by the Golden Horde in the 1239—41. The most powerful of them, Halych-Volyn, did not cease to exist until the 14th c., when it was partitioned between Poland and the Grand Duchy of Lithuania. The 1569 Lublin Unia brought these lands back together under the mighty Rzeczpospolita. From the 16th c. and for many decades ahead the native Ukrainians found themselves divided by the

*Київ. Фреска «Скоморохи».
Фрагмент розпису південної вежі
Софійського собору*
*Kyiv. Skomorokhs (Medieval Wandering
Jokers) Fresco. St. Sophia Cathedral
Southern Tower Wall-painting Fragment*

Київ. Софійський собор із дзвіницею
Kyiv. St. Sophia Cathedral with a Belfry

three great powers of the time. By religion, these three belonged to either irreconcilable branches of the Christianity (Orthodox Muscovy in the east and Catholic Poland in the west), or the Islam with the Ottomans in the south.

The lands squeezed in between two great powers at a time, commonly referred to as Ukraine (borderland), were sometimes reduced to a narrow strip beyond the Dnipro Porohy (rapids). It was here that free Cossacks

Територія з красномовною назвою — Україна, за однією з версій, займала невелику площу за порогами Дніпра. Тут із місцевих жителів і збіглого люду зародилося козацтво, яке згодом стало паростком нової нації та держави.

Запорозькі козаки зазвичай очолювали численні селянські повстання на теренах Речі Посполитої, а виступ полковника Б. Хмельницького в 1648—1654 рр. переріс у Визвольну війну, що завершилася вимушеним союзом козацтва з Московською державою. Українські козаки билися у війнах Росії зі шведами, поляками, турками та крим-

Харків. Пам'ятник Т. Г. Шевченку
Kharkiv. Taras Shevchenko Monument

Львів. Фонтан «Діана»
Lviv. Diana Fountain

Херсонес. Міська брама античних часів
Khersones (Chersoneses). Ancient City Gate

Львів. Собор Св. Юра
Lviv. St. Yura (St. George) Cathedral

ськими татарами (інколи з обох боків). Відносна незалежність Запорозької Січі зберігалася, доки (1775) не стала на заваді розвитку імперії.

Під час громадянської війни (1917—1920) на українських теренах створювалися Українська Народна Республіка, Західноукраїнська Народна Республіка, Гетьманщина, Українська держава, але найдовше проіснувала Українська Радянська Соціалістична Республіка, що стала (1922) складовою частиною СРСР.

Нинішній адміністративно-територіальний поділ України склався в 1930—1950-ті роки, коли після приєднання західноукраїнських земель (1939—1945), півдня Бессарабії (1945) і передання півострова Крим зі складу РРФСР Українській РСР (1954) вона сформувалася у нинішніх межах.

Архітектурна спадщина України мозаїчна і фрагментарна. Найбільше у справі облагороджування просторів країни рукотворними пам'ятками прислужилася церква. Вцілілі зразки, поруч з якими постають, милуючи око, достойні нові або відтворені храми прикрашають українські ландшафти всюди.

Свого часу прагнення вижити на цій землі змушувало людей будувати різноманітні фортифікаційні споруди — фортеці і замки, міські оборонні мури і вежі, оборонні монастирі — і перетворювати на донжони окремі храми різних конфесій. Практично всі вони втратили захисне значення після переділу державних кордонів наприкінці XVIII ст. Деякі із замків перетворили на стильні резиденції, а більшу частину фортифікацій зруйнували час і люди.

Монументальне мистецтво на українських землях свого часу знало нищівної класової корекції й дотепер представлено переважно творами радянських часів, які рік у рік дедалі частіше розбавляються пам'ятками нової України.

Природничу скарбницю України наповнюють різноманітні біосферні і природні заповідники, національні природні парки, заказники, пам'ятки природи, ботанічні сади, дендрологічні і зоологічні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, кількість яких щороку зростає.

gave birth to what became known as the Cossatstvo (Cossackdom or Brotherhood of Cossacks), commonly regarded as 'the cradle' of the Ukrainian nation.

The Cossacks raised countless uprisings against Rzeczpospolita, one of which, led by Hetman Bohdan Khmelnytsky, grew into the Liberation War of 1648—54. The war ended in the questionable Treaty of Pereyaslav with Muscovy. The freedom-loving Zaporozhka Sich retained its independence until 1775, when it was disbanded by the Russian Crown.

During the 1917—20 Civil War Ukraine witnessed an array of short-lived independent states: the Ukrainian People's Republic, the People's Republic of West Ukraine, Hetmanate, the Derzhava (State) of Ukraine, and others. The longest-living of all happened to be the Ukrainian SSR (1922—91).

Today's administrative and territorial division of Ukraine was completed by the 1950s, after the Western Ukraine entered the Ukrainian SSR in 1939—45, with the Southern Bessarabiya following suit in 1945. The Crimean peninsula was transferred to the Ukraine in 1954.

The major role in cultural development in Ukraine has always been played by the church. Old churches, cathedrals and temples, along with those newly built or restored, continue to delight the eye with their undying beauty.

The natural assets of Ukraine are varied and meet with an ever-growing conservation awareness, which results in opening new nature reserves, wild life sanctuaries, national parks, botanical gardens, and landscape parks.